

Sverigedemokraterna - etniska eller medborgerliga nationalist?

Abstract

This study seeks to examine the nationalist ideological positioning of the Swedish parliament's only self-proclaimed nationalist party, the Sweden Democrats (SD). The understanding of nationalism differs heavily in the social sciences and a variety of distinctions have been proposed in the study of it. The most common of these distinctions is the one between civic and ethnic nationalism.

The method that has been used is textual analysis. We have constructed and designed ideal types of civic and ethnic nationalism based on characteristics prevalent in the theoretical literature. Furthermore, the ideal types will be used in order to analyze the Sweden Democrats' official principle programme. By using this material, the study aims to shed light on how SD present themselves in an official context.

Our main conclusion is that the SD primarily express themselves in ethnic nationalist terms, with a few exceptions. Notably, when they express themselves in civic terms, we understand it to be in order to balance a previous ethnic statement.

Nyckelord: Sverigedemokraterna, nationalism, etnisk nationalism, medborgerlig nationalism, Michael Ignatieff, idealtyper, civic, ethnic Antal ord: 8159

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Frågeställning och syfte	1
1.3 Tidigare forskning.....	2
2. Metod och material.....	3
2.1 Idéanalys.....	3
2.2 Idealtyper och operationalisering.....	3
2.3 Validitet och intersubjektivitet.....	4
2.4 Material.....	5
3. Teori.....	6
3.1 Nationalism.....	6
3.2 Medborgerlig nationalism.....	7
3.2.1 Idealtyp av medborgerlig nationalism.....	8
3.3 Etnisk nationalism.....	9
3.3.1 Idealtyp av etnisk nationalism.....	10
3.4 Analysschema.	11
4. Textanalys.....	12
4.1 Syn på medlemskap.....	12
4.2 Syn på mångkultur.....	14
4.3 Syn på kultur och historia.....	15
5. Diskussion och slutsats.....	17
5.1 Sammanfattning och diskussion.....	17
5.2 Redovisning av analysschema.....	21
5.3 Slutsats och avslutande reflektion.....	22
5.4 Vidare forskning.....	23
6. Referenser.....	24

1. Inledning

1. 1 Bakgrund

“Jag är livrädd för nationalismen” utbrister Liberalernas partiledare Jan Björklund under sitt partiledartal i Almedalen 2018. Nationalismen har visat sig vara en ihärdig politisk kraft genom den moderna historien, som inte tycks vara på tillbakagång i dagsläget. Allt fler europeiska länder röstar in högerpopulistiska partier i sina parlament, som i sin tur vinner väljare på att använda sig av en retorik som mobiliserar folket på nationella grunder. Förståelsen av nationalism har varierat under åren och olika teoretiker har föreslagit diverse distinktioner för att förstå begreppet. Den mest genomgående av dessa är uppdelningen mellan civic och ethnic nationalism

Det enda uttalade nationalistiska partiet i Sveriges riksdag är Sverigedemokraterna. SD bildades 1988 av personer med rötter i de högerextrema organisationerna Bevara Sverige Svenskt och Vitt Ariskt Motstånd. Bildandet av SD syftade till att skapa ett nationalistiskt parti med betoning på fientlighet mot invandrare grundat på rasistiska argument. Under 1990-talet bröt partiet sina kopplingar till nynazismen och argumenterade istället mot invandringen med motiveringen att mottagandet av flyktingar är för kostsamt för landet. År 2010 valdes SD in i riksdagen för första gången sedan partiets grundande (NE 2017). Trots partiets reformering och större andel röster är Sverigedemokraterna ständigt i behov av att försvara sin historik och ideologiska ursprung. I partiets senaste principprogram från 2011 benämner Sverigedemokraterna sin ideologi som “socialkonservativ med nationalistisk grundsyn”. Principprogrammet är SD:s enskilt viktigaste dokument för att beskriva sin ideologi och politik på ett principiellt plan, ett ideologiskt ramverk. Vår tanke är att undersöka den nationalistiska framtoningen i detta dokument.

1. 2 Frågeställning och syfte

Uppsatsens syfte är att undersöka och beskriva på vilket sätt Sverigedemokraterna uttrycker sin nationalism. Hur framställer Sverigedemokraterna sin egen nationalistiska ideologi? För att bidra med ett nytt perspektiv till SD:s nationalism har vi valt att använda oss av begreppsparet civic-ethnic, vilket vi hädanefter översätter till etnisk respektive medborgerlig nationalism. Med hjälp av detta begreppspar kommer vi analysera SD:s principprogram från 2011, för att få en helhetsbild av partiets nationalistiska ideologi. Problemformuleringen är

således: Hur framställer Sverigedemokraterna sin nationalism i förhållande till det teoretiska begreppsparat etnisk och medborgerlig?

Våra ambitioner till generalisering går åt två håll. För det första menar vi att en närläsning av SD:s principprogram kan bidra till en ökad förståelse av SD:s ideologiska framtoning generellt.

1. 3 Tidigare forskning

Det har gjorts mycket tidigare forskning kring Sverigedemokraternas ideologi där nationalism varit i fokus. Sverigedemokraternas ideologiska positionering i den svenska politiska debatten undersöks av Anders Hellström i boken *Vi är de goda* (2010). Hellström har också tillsammans med Pauline Stoltz och Tom Nilsson skrivit artikeln “Nationalism vs. Nationalism” (2012) om hur Sverigedemokraternas nationalism porträtterades av media efter valet 2006.

Ett annat fokus för forskningen har varit att undersöka SD som ett exempel på ett så kallat “radical right-wing populist party (RRP), ett radikalt högerpopulistiskt parti. Med detta begrepp syftar man på en partifamilj av högerpopulistiska partier i Västeuropa som förenas av att de är populistiska, är mot etablissemangen och står till höger åtminstone i kulturella frågor. Sociologen Jens Rydgren har till exempel i sin bok *Från skattemissnöje till etnisk nationalism* (2005) undersökt Sveriges två högerpopulistiska partier SD och Ny Demokrati för att ta reda på om dessa kan kategoriseras som RRP-partier. Denna studie har dock delvis blivit föråldrad eftersom Sverigedemokraterna idag är ett helt annat parti än det var 2005.

Vår studie är relevant i förhållande till tidigare forskning då den bidrar till ett annat perspektiv av forskningen kring Sverigedemokraternas nationalistiska ideologi. Tidigare forskning är ofta gjord utifrån medias eller andra partiers tolkning av SD:s politik baserat på bland annat debatter och den allmänna diskussionen. Vi vill dock studera hur SD själva väljer att framställa sin nationalism i ett officiellt och publikt sammanhang. Detta är inte nödvändigtvis samma sak som den bild av SD:s nationalism som media eller andra partier ger uttryck för. Att undersöka detta med utgångspunkt i distinktionen mellan etnisk och medborgerlig är dessutom något som inte gjorts av tidigare forskare.

2. Metod och material

I den här delen av uppsatsen kommer vi redogöra för och diskutera våra metod- och materialval samt de avgränsningar vi har gjort. Vi redogör för potentiella fördelar och nackdelar med vår metod och vårt material utifrån begreppen validitet och intersubjektivitet.

2. 1 Idéanalys

Uppsatsens metod kommer utgöras av en idéanalys där vi kommer använda oss av idealtyper som analysverktyg för att analysera Sverigedemokraternas nationalistiska framtoning.

Idéanalys handlar om att kategorisera och sortera olika utsagor för att klargöra de bakomliggande idéerna (Bergström - Boréus 2018, s. 147). Idéanalyser kan vara beskrivande, förklarande eller idékritiska (Bergström - Boréus 2018, s.140). Vi kommer använda oss av en beskrivande idéanalys då den syftar till att beskriva de idéer som studeras, som i vårt fall är idéerna som Sverigedemokraterna ger uttryck för i sitt principprogram.

2. 2 Idealtyper och operationalisering

Vi har valt att operationalisera vår studie med hjälp av idealtyper, baserade på tre olika kriterier som är våra operationella indikatorer. Dessa är synen på medlemskap, mångkultur respektive kultur och historia. Det finns naturligtvis många andra aspekter av nationalism som skulle vara intressanta att undersöka. Våra tre kriterier har vi valt huvudsakligen för att det är de tre teman som är mest genomgående i den teoretiska litteratur vi har tagit del av. Dessutom är det politiska frågor som rör områden där SD är väldigt profilerade.

Idéanalys som metod går ut på att skapa analysverktyg, vilket i vårt fall kommer vara idealtyper. Vi kommer konstruera idealtyper som bygger på kännetecknen för medborgerlig respektive etnisk nationalism. Syftet med idealtypsanalys är inte att hitta verkliga exempel som uppfyller idealtyperna helt och hållet. De är istället analytiska instrument med hjälp av vilka man undersöker empiriska fenomen. Med idealtyper kan man avgränsa de aspekter av ett fenomen som är relevanta för forskningsproblemet, och föra andra aspekter åt sidan (Bergström - Boréus 2018, s. 148). Vår idealtypsanalys tillåter oss på så sätt att fokusera på distinktionen mellan etnisk och medborgerlig, och betrakta nationalismen som fenomen ur det perspektivet. Eftersom det är svårt att hitta ett renodlat exempel från verkligheten av etnisk

eller medborgerlig nationalism är idealtypsanalys ett bra tillvägagångssätt då poängen är att lyfta fram några utmärkande drag för att sedan jämföra med verkligheten. Dessutom anser vi att idealtypsanalys bidrar med tydliga kriterier på vad etnisk respektive medborgerlig nationalism kännetecknas av.

Ett annat alternativ hade varit att använda oss av dimensioner. Fördelen med denna metod brukar sägas vara att den kan urskilja nyanser mellan extrempunkter på ett sätt som inte den vanliga idealtypsanalysen kan (Bergström - Boréus 2018, s. 153). För vår studie tycks det dock som att en dimensionsanalys hade kunnat bli godtycklig och vag, eftersom man i så fall skulle försöka placera in SD:s uttalanden på en skala där vi egentligen bara har skalans extrempunkter att förhålla oss till. Med detta i åtanke passar idealtyperna bättre eftersom de för med sig tydliga kriterier på fenomenen. Dessutom menar vi att vår idealtypsanalys faktiskt kommer kunna fånga upp nyanser, i och med att vi också tänker kommentera och diskutera våra resultat.

Vi vill renodla dessa idealtyper för att använda analytiskt. I praktiken sammanfaller dock medborgerlig och etnisk nationalism ofta och det är svårt att hitta ett renodlat exempel där de inte gör detta. Ett land som historiskt haft tydliga inslag av etnisk nationalism kan naturligtvis också ha inslag av medborgerlig. I praktiken är det alltså svårt att skilja dessa åt. Med textanalytisk fallstudie kan man dock, av två skäl, komma runt problemet med att fenomen i praktiken ofta uppfyller flera idealtyper samtidigt. För det första genom att texter i allmänhet, och officiella partidokument i synnerhet, i den mån det går strävar efter att inte säga emot sig själva. Detta gör dem mindre benägna att uppfylla flera motsägande idealtyper på samma gång. Det andra och viktigaste skälet till detta är dock att forskaren själv kan göra urval i materialet baserat på textens egen uppbyggnad. Detta gör att forskaren tydligare kan behandla textens budskap, som mycket väl kan ge uttryck för bara en idealtyp, separat. När detta har gjorts kan forskaren sätta in det i sitt sammanhang.

2. 3 Validitet och intersubjektivitet

Beskrivning av idéinnehåll utgör tolkning av textmaterial, vilket gör att neutralitet och objektivitet är av stor vikt i tolkningen för att fastställa validiteten (Bergström - Boréus 2018, s. 141). För att stärka validiteten kommer vi därför genomgående redogöra för de tolkningar vi gör.

Intersubjektivitet innebär ett forskaroberoende, dvs att en forskare som genomför samma studie som tidigare gjorts, givet metod- och teorival, ska kunna få liknande resultat (Bergström - Boréus 2018, s. 40ff). Vidare uppnås intersubjektivitet genom transparens i studien i syfte att andra forskare ska kunna granska och därmed på ett enkelt sätt utnyttja studiens analysverktyg (Bergström - Boréus 2018, s. 41). I redovisningen av textanalysen kommer vi därför använda oss av tydliga citat, med förhoppningen att öka transparensen och därmed intersubjektiviteten i studien. Motivering till de beslut vi tar och slutsatser vi drar kommer att ske löpande för att öka intersubjektiviteten.

2. 4 Material

Vi har huvudsakligen baserat vår teoridel på boken *Blood and belonging* av Michael Ignatieff (1994), som ger tydliga definitioner på etnisk respektive medborgerlig nationalism. För att komplettera Ignatieff och få en ännu tydligare bild av olika typer av nationalism, har vi dessutom använt oss av Thomas Hylland Eriksens bok *Nationalism och etnicitet* (1998), James G. Kellas bok *The Politics of Nationalism and Ethnicity* (1991) samt en artikel av sociologerna Farida Fozdar och Mitchell Low från 2015.

Som primärmaterial har vi valt att använda Sverigedemokraternas officiella principprogram från 2011, där vi huvudsakligen utgår från avsnitten om Sverigedemokraternas syn på nationen, kulturen och mångkulturalismen. Detta urval har vi gjort eftersom dessa avsnitt direkt berör de analysdimensioner vi undersöker med idealtyperna. Detta dokument vänder sig mot väljarna för att uttrycka partiets politik på en mer principiell nivå än ett vanligt partiprogram. Detta passar vår studie väl eftersom vi vill studera idéer om nationalism och dess uttryck, snarare än konkreta politiska sakfrågor. Däremot är vi medvetna om att dokumentet har ett tvådelat syfte, dels att uttrycka partiets självbild och således utgöra en ideologisk kompass för partimedlemmarna, och dels att locka väljare. Detta bidrar till att materialet är vinklat till SD:s fördel vilket vi är väl medvetna om. Detta passar dock vår studie väl eftersom vi studerar just hur SD framställer sig i ett offentligt sammanhang. Vi utgår därmed från antagandet att en text kan vara intressant även om den är vinklad, så länge man är väl medveten om detta. Vi avser inte med vår studie att undersöka vilken typ av nationalism Sverigedemokraterna rent objektivt sympatiserar med. Detta hade krävt ett annat typ av material som kanske inte riktar sig till väljarna på samma sätt som vårt gör.

Naturligtvis hade man kunnat komplettera med annat liknande material. Med hänsyn till studiens omfattning har vi dock valt att fokusera helt på principprogrammet, snarare än att inkludera andra liknande dokument. Fördelen med detta är att vi verkligen har kunnat fördjupa vår analys, lyckats fånga upp principprogrammets ideologiska nyanser och anpassat analysen utefter dessa. Detta har, som kommer visa sig i diskussionen, gett oss möjlighet att tillföra en mer kvalitativ aspekt till undersökningen, där vi fokuserar på innebörden av det som sägs och hur det framförs. Syftet med detta är att komma fram till vilka av de uttryckta idéerna som ges överordnad ställning av SD, och vilka som ges underordnad ställning.

3. Teori

I det här avsnittet kommer vi presentera vår teoretiska utgångspunkt, som är nationalism generellt, och mer specifikt etnisk och medborgerlig nationalism. Vi kommer motivera varför vi valt just dessa begrepp, samt utforma operationella indikatorer på dem.

3.1 Nationalism

Historikern Michael Ignatieff definierar nationalism som politisk doktrin som “åsikten att världens folk är uppdelade i nationer och att var och en av dessa nationer har rätt till självbestämmande, antingen som självstyrande enheter inom existerande nationalstater eller som egna nationalstater” (Ignatieff 2001 [1994], s. 397). Ignatieff, liksom andra teoretiker, gör en uppdelning av nationalism med en distinktion mellan etnisk respektive medborgerlig. En liknande distinktion görs av Thomas Hylland Eriksen, som talar om etnisk respektive överetnisk nationalism. Den föregående vill att nationen ska främja en viss etnisk grups intressen, medan den senare betonar medborgerliga rättigheter som alla i nationen besitter, oavsett etnisk grupp (Hylland Eriksen 1993, s. 148ff). Som vi kommer se i nästa avsnitt är denna distinktion snarlik Ignatieffs.

Teoretikern James G. Kellas menar däremot att nationalism istället borde delas in i tre delar, etnisk, social och den officiella. Det intressanta med denna uppdelning är att Kellas med begreppen “etnisk” och “social” med två begrepp fångar upp det som Ignatieff menar med sin definition av etnisk. Kellas etniska nationalism definierar nationen baserat på en gemensam genetisk härkomst vilken man föds in i. Den sociala, å andra sidan, betonar att nationens

medlemmar bör vara enade av en gemensam kultur och identitet. Vidare kan genetisk härkomst inte ändras eller anpassas, vilket innebär att människor med en annan härkomst inte kan bli del av en ny nation, enligt Kellas etniska nationalism. En nation som präglas av social nationalism betonar däremot den gemensamma känslan av identitet vilket medför att utomstående kan bli en del av nationens gemenskap genom anpassning (Kellas 1991, s. 51ff). Den officiella nationalismen, menar Kellas, innefattar alla de som innehar ett rent formellt medborgarskap och tycker att nationen bör baseras på just detta (Ibid, s. 52). Det kommer i nästa avsnitt visa sig att Kellas officiella nationalism har stora likheter med Ignatieffs medborgerliga.

Som vi har sett finns det alltså flera sätt att dela upp nationalism. Det finns fördelar och nackdelar rent analytiskt med alla dessa uppdelningar, och de för med sig möjligheter att belysa olika aspekter av fenomenet. För vår studie har vi emellertid valt distinktionen mellan etnisk och medborgerlig, av huvudsakligen tre skäl. För det första är den vanligt förekommande bland tidigare forskare, även de som beskriver det i andra termer¹. För det andra erbjuder den en tydlig dikotomi mellan två begrepp som har distinkta karaktärsdrag, med såväl skillnader som likheter. För det tredje passar distinktionen uppsatsens omfång väl, till skillnad från till exempel en uppdelning på tre eller ännu fler begrepp. Vi medger dock att det naturligtvis finns ett konceptuellt utrymme mellan dessa två begrepp som vår analys inte med precision kan kartlägga.

3. 2 Medborgerlig nationalism

Michael Ignatieff menar att den medborgerliga nationalismen kännetecknas av en betoning på samhällets gemensamma politiska tro som den huvudsakliga enaren av nationens medlemmar, snarare än saker som språk, traditioner eller genetiska egenskaper. Vem som helst kan alltså bli medlem i nationen, så länge man delar nationens grundläggande politiska tro. Som exempel på medborgerlig nationalism nämner Ignatieff Storbritannien, där fyra olika nationer har enats, inte baserat på en gemensam kulturell tillhörighet, utan en gemensam tro på statens institutioner, exempelvis monarkin, parlamentet och rättsstaten (Ignatieff 1994, s. 5).

Implikationen av detta är att det inte är nationens historia och traditioner som enar nationen, vilket den etniska nationalismen menar. Det som enar nationen är istället de institutioner som existerar idag, och de politiska värden som dessa representerar. Detta ges även stöd av Fozdar

¹ Se t.ex. Ignatieff (1994), Hylland Eriksen (1993) och Fozdar och Low (2015).

och Low, som menar att den medborgerliga nationalismen är baserad på ett gemensamt ideologiskt projekt som ska ena nationen mot sitt gemensamma öde (Fozdar - Low 2015, s. 524). Just begreppet "öde" tyder på ett betonande av framtiden snarare än det förflutna.

Vad Ignatieff egentligen menar med en gemensam politisk tro är vagt, men baserat på exemplet Storbritannien kan man rimligen anta att det syftar på väldigt övergripande politiska ideal, som kan ena folket över partigränserna, som till exempel en konstitution. Han säger att det som enar en nation inte är gemensamma etniska rötter, utan snarare en fråga om juridik (Ignatieff 1994, s. 4)². Med detta anser vi att Ignatieff menar saker som gemensamma rättigheter och skyldigheter, formellt medborgarskap och en gemensam konstitution. Den medborgerliga nationalismen menar att ett utövande av nationens gemensamma politiska tro kan förena rätten till att fritt forma sitt eget liv med människans behov av samhörighet. På så sätt leder detta till en rent rationell känsla av tillhörighet (Ignatieff 1994, s. 5). Vad Ignatieff menar med en rationell känsla av tillhörighet är också vagt, men antagligen menas här rationell i bemärkelsen att den är styrd mer av förnuft än irrationella känslor.

Någonting man kan fundera på är huruvida ett formellt medborgarskap i en stat i sig är tillräckligt för att man ska vara medlem i nationen enligt den medborgerliga nationalismen. Å ena sidan är det inte med nödvändighet så att ett medborgarskap i en stat gör att man delar statens politiska tro. Å andra sidan skulle man kunna se innehavandet av ett medborgarskap som en typ av deltagande i statens institutioner, som i sig är tillräckligt för att man ska anses vara en del av nationen. Dessutom kan man tänka sig att den medborgerliga nationalismen skulle anse att ett delande av samhällets gemensamma politiska tro bör vara en förutsättning för medborgarskap. Detta anser vi är tillräckligt för att tolka det som att den medborgerliga nationalismen skulle anse att medborgarskap i sig är tillräckligt för att man ska vara medlem av nationen.

3. 2. 1 Idealtyp av medborgerlig nationalism

Syn på medlemskap

- Medlemskapet i nationen avgörs av individens utövande av samhällets gemensamma politiska tro, vilket tar sig tydligast uttryck i att man erhåller medborgarskap.

² Formuleringen "According to the civic nationalist creed, what holds a society together is not common roots but law" tyder starkt på detta.

Syn på mångkultur

- Mångkultur är i sig varken bra eller dåligt, så länge det inte påverkar medborgarnas politiska tro. Detta eftersom den politiska tron i sig inte har något med kultur att göra.

Syn på kultur och historia

- Nationens kultur och historia är inte i sig viktigt för den nationella sammanhållningen. Det som istället är viktigt är de institutioner och politiska praktiker som existerar idag.

3. 3 Etnisk nationalism

Den etniska nationalismen betonar att nationen enas genom folkets ursprungliga etniska tillhörighet såsom språk, religion, seder och traditioner, till skillnad från den medborgerliga som betonar en politisk gemenskap (Ignatieff 2001 [1994], s. 398). Vi tolkar detta som att den etniska nationalismen med nödvändighet ger upphov till en tillbakablickande retorik, som betonar nationens historia och traditioner. Det är alltså en individs ursprung, i vid mening, som avgör om den kan bli medlem i nationen.

Det är lite vagt huruvida Ignatieff skulle anse att etniska nationalisterna menar att nedärvda genetiska egenskaper såsom hudfärg också bör vara till grund för nationstillhörighet. Å ena sidan säger han inte detta explicit. Å andra sidan menar han att den etniska nationalismen "hävdar [...] att individen inte väljer utan ärver sina starkaste känslor" (Ignatieff 2001 [1994], s. 400). Denna formulering medför att etniska nationalisterna anser att individer, i alla fall till viss del, inte kan välja sin egen nationstillhörighet, eftersom egenskaperna som avgör detta till viss del är nedärvda. Detta skulle kunna implicera att etniska nationalisterna skulle inkludera t.ex. hudfärg som en egenskap av betydelse för den nationella tillhörigheten, eftersom detta är just en nedärvd egenskap. Den alternativa tolkningen är att etniska nationalisterna inte menar att genetiska egenskaper såsom hudfärg är av betydelse för nationen. Detta skulle dock medföra att det istället är de kulturella egenskaperna som till viss del skulle vara nedärvda. Vi tror att den etniska nationalismen skulle kunna ställa sig bakom båda dessa uppfattningar. Oavsett vilken av dessa tolkningar den etniska nationalismen ställer sig bakom blir implikationen att nationell tillhörighet åtminstone till viss del är ofrivilligt. Denna syn på den ofrivilliga aspekten av nationstillhörighet kan också ges stöd av Fozdar och Low. De beskriver den etniska nationalismen som förankrad i känslor som är irrationella, i motsats till den medborgerliga nationalismen, som förankras i rationella känslor (Fozdar - Low 2015, s.

524). Baserat på detta anser vi att man kan hävda att den etniska nationalismen ser nationell tillhörighet som till viss del ofrivilligt.

Ignatieff belyser att den etniska nationalismen menar att nationen skapar och definierar staten (Ignatieff, s. 399). Det är svårt att veta vad som faktiskt menas med detta men det kan tolkas som att nationens etniska sammansättning skapar och speglas i staten och i förlängningen i individen. Detta medför att den etniska nationalismen utgår från kollektivet snarare än individen. En annan viktig implikation är att etniska nationalisterna anser att statens gränser bör sammanfalla med nationens, i den bemärkelsen att varje stat bör ha en homogen etnisk sammansättning. För den etniska nationalismen är alltså mångkultur i en nation i sig inte önskvärt.

3. 3. 1 Idealtyp av etnisk nationalism

Syn på medlemskap

- Medlemskap i nationen bestäms av individens etniska tillhörighet, vilket innefattar saker som kultur, språk och gemensamma traditioner, men kan också innefatta genetiska egenskaper. Det är alltså endast en bestämd grupp som kan vara medlem i nationen. Nationell tillhörighet, medlemskap i nationen, är till viss del ofrivilligt.

Syn på mångkultur

- Mångkultur i en nation är inte önskvärt i den bemärkelsen att nationen bör baseras på en gemensam etnisk tillhörighet.

Syn på kultur och historia

- Kultur och historia är viktigt för etnisk nationalism och det är en central komponent i den nationella sammanhållningen. Detta ger upphov till en tillbakablickande retorik.

3. 4 Analysschema

Här är en illustration över vårt fullständiga analysschema, med idealtyper respektive operationella indikatorer. Schemat är konstruerat utifrån idealtyperna och de operationella indikatorerna, våra analysdimensioner. Dessutom har vi med en rad för bedömning av idealtyperna i förhållande till indikatorerna. Denna kommer fyllas i efter analysen är gjord, efter att vi har diskuterat resultaten.

Analysdimensioner → Idealtyper ↓	Medlemskap	Mångkultur	Kultur och historia
Etnisk	<ul style="list-style-type: none"> - Medlemskapet baseras på den etniska tillhörigheten, t.ex. kultur, språk och genetiska egenskaper - Nationell tillhörighet till viss del ofrivilligt 	<ul style="list-style-type: none"> - I sig inte önskvärt eftersom det hotar nationens etniska sammanhållning 	<ul style="list-style-type: none"> - Centralt för den nationella sammanhållningen - Tillbakablickande retorik
Medborgerlig	<ul style="list-style-type: none"> - Medlemskapet baseras på individens utövande av samhällets gemensamma politiska tro - Medlemskap sammanfaller med medborgarskap 	<ul style="list-style-type: none"> - Varken bra eller dåligt så länge det inte påverkar medlemmarnas politiska tro 	<ul style="list-style-type: none"> - Inte i sig viktigt för den nationella sammanhållningen, istället är det de moderna politiska institutionerna som är viktiga, inte i egenskap av historiska symboler
Bedömning			

4. Textanalys

I detta avsnitt av uppsatsen kommer textanalysen att genomföras. De olika analysdimensionerna, syn på medlemskap, mångkultur samt kultur och historia överlappar till viss del. Exempelvis genomsyras principprogrammet av Sverigedemokraternas fokus på en gemensam kultur och återkommer genomgående i alla delar av programmet. Vi behandlar dock analysdimensionerna separat och i stort sett oberoende av varandra. Under diskussionsavsnittet kommer vi dock delvis behandla resultaten från de olika delarna av analysen mer som en helhet.

4. 1 Syn på medlemskap

SD:s tydligaste uttryck för vem som är medlem i nationen Sverige ges på sida 15 i principprogrammet:

Sverigedemokraterna definierar den svenska nationen i termer av lojalitet, gemensam identitet, gemensamt språk och gemensam kultur. Medlem av den svenska nationen kan man enligt vår uppfattning bli genom att antingen födas in i den eller genom att senare i livet aktivt välja att uppgå i den. Som infödd svensk räknar vi den som är född eller i tidig ålder adopterad till Sverige av svensktalande föräldrar med svensk eller nordisk identitet. Som assimilerad till den svenska nationen räknar vi den med icke-svensk bakgrund som talar flytande svenska, uppfattar sig själv som svensk, lever i enlighet med den svenska kulturen, ser den svenska historien som sin egen och känner större lojalitet med den svenska nationen än med någon annan nation (SD 2011, s. 15).

Detta citat visar tydliga tendenser på en etniskt nationalistisk syn på medlemskap i nationen. Betoningen av gemensam identitet, språk och kultur uppfyller nästan exakt det som idealtypen av etnisk nationalism anser om nationellt medlemskap. SD nämner dock också "lojalitet" flera gånger, vilket är noterbart. Visserligen är det relativt vagt vad de egentligen menar med lojalitet i detta sammanhang. Att känna lojalitet med den svenska nationen borde dock för SD rimligen innefatta både en kulturell och en politisk komponent. Den kulturella lojaliteten innebär att medlemmarnas nationella tillhörighet måste vara övervägande svensk. Den politiska lojaliteten skulle snarare kräva att man är lojal mot nationens politiska institutioner,

t.ex. genom att följa lagen, vilket skulle vara ett exempel på en medborgerlig idé. Med begreppet "lojalitet" tror vi att SD vill fånga upp båda dessa betydelser.

Vad som är intressant är att SD också framhäver att icke-svenskar kan välja att uppgå i den svenska nationen genom att anamma den svenska kulturen på ett sådant sätt att man av sig själv samt andra svenskar uppfattas som svensk. Denna syn på frivilligheten i det nationella medlemskapet märks också på ett annat ställe i principprogrammet, där SD betonar att "[...] eftersom vi inte definierar nationen i termer av historisk nationstillhörighet eller genetisk gruppstillhörighet, så är vår nationella gemenskap öppen även för människor med bakgrund i andra nationer" (SD 2011, s. 13). Detta stödjer uppfattningen att SD inte delar den idealtypiskt etniska synen på nationell tillhörighet som delvis ofrivilligt. Dels eftersom de explicit inte vill definiera nationell tillhörighet som en fråga om genetik, men dels också för att de menar att vem som helst kan bli medlem i den svenska nationen, genom kulturell assimilering.

Det sista citatet från principprogrammet som berör det nationella medlemskapet direkt är följande:

Sverigedemokraterna skiljer på medborgarskap i den svenska staten och tillhörighet till den svenska nationen, men anser samtidigt att alla medborgare oavsett nationstillhörighet skall vara lika inför lagen och ha samma rättigheter och skyldigheter (SD 2011, s. 16).

Den första delen av detta citat tyder starkt på en etnisk syn på medlemskap. Ett medborgarskap är inte i sig tillräckligt för att göra en till medlem i den svenska nationen. Den andra delen, dvs där SD menar att alla Sveriges medborgare bör ha samma rättigheter, pekar dock i en mer medborgerlig riktning, där rättigheter och skyldigheter bör tillfalla människor i kraft av de politiska institutioner de följer, snarare än kulturell tillhörighet.

4. 2 Syn på mångkultur

Sverigedemokraterna tolkar mångkulturalism som följande:

Den politiska idén om att det är positivt för ett samhälle att inom sig rymma en mängd olika nationella kulturer, sakna en överordnad majoritetskultur och att aktivt arbeta för att invandrargrupper skall bevara sin ursprungliga kultur och identitet. Huruvida slutmålet med de mångkulturalistiska strävandena är att skapa ett samhälle där alla nationella kulturer upplöses och sammanblandas till en ny gemensam mångkultur eller om det är ett särkulturellt samhälle där en mängd vitt skilda nationella kulturer existerar parallellt inom samma stat, är för oss ovidkommande. Vår uppfattning är att bägge dessa scenarion kommer att leda till ett försämrat samhällsklimat med ökad rotlöshet, segregation, motsättningar, otrygghet och minskad välfärd som följd” (SD 2011, s. 21).

SD säger sig explicit vara motståndare till mångkulturalism som samhällssystem och politisk idé. Istället för ett samhälle som präglas av mångkultur, är partiets målsättning att en assimileringspolitik ska göra att “invandrare skall ta seden dit de kommer och på sikt överge sina ursprungliga kulturer och identiteter för att istället bli en del av den svenska nationen” (SD 2011, s. 21). Personer som invandrat till Sverige förväntas helt och hållet ge upp sin kultur och identitet för att övergå till den svenska. Detta tyder på en tydligt etnisk nationalistisk framtoning hos SD som passar väl in i den etniska idealtypen, att mångkultur inte är önskvärt i den bemärkelsen att nationen bör baseras på en gemensam etnisk tillhörighet, vilket för Sverigedemokraterna är den svenska kulturen.

SD:s motstånd mot mångkulturalism som samhällssystem medför att de även är emot mångkultur i sig. SD skulle alltså inte anse att det är önskvärt att invandrare bevarar sin ursprungliga identitet även om de också anpassar sig till den svenska. De är istället ute efter att den svenska kulturen ska vara den primära i det svenska samhället, vilket de belyser när de skriver “[...]och på sikt överge sina ursprungliga kulturer och identiteter för att istället bli en del av den svenska nationen”.

En viss nyansering av SD:s kritiska syn på mångkultur märks dock i citatet nedan:

Ett samhälle likt till exempel det svenska samhället på 1960-talet, med en uttalat överordnad majoritetskultur och en aktiv assimileringspolitik, men som inom sig rymmer

en begränsad mängd invandrade individer av annan kulturell bakgrund som ännu inte är fullt ut assimilerade och som hyser ytliga utländska kulturimpulser i form av till exempel mat, kläder och dans, som den infödda befolkningen tagit till sig och uppskattar, är således inte att betrakta som en mångkultur enligt vår definition (SD 2011, s. 21).

Här vill SD mena att Sverige inte behöver bli fullständigt homogent för att uppnå nationell enighet, vilket nyanserar det etniskt nationalistiska budskapet något. De välkomnar med citatet ovan att den överordnade majoritetskulturen anammar det som partiet benämner som ytliga utländska kulturimpulser. De visar därmed på viss öppenhet gentemot kulturimpulser som majoritetskulturen, den svenska, uppskattar. För att möjliggöra att mångkulturalismen i Sverige ska minska vill SD att staten och kommunerna ska sluta arbeta aktivt för att personer som invandrat till Sverige ska stärka och bevara sina ursprungliga kulturer och identiteter, för att istället arbeta aktivt för att stärka det svenska kulturarvet (SD 2011, s. 21). Även detta tyder på att den etniska nationalismen genomsyrar framtoningen vad gäller synen på mångkultur.

4. 3 Syn på kultur och historia

Om samhällets behov av en gemensam kultur skriver SD följande:

Varje samhälle behöver gemensamma normer och värderingar, kollektiva minnen, gemensamma myter, gemensamma högtider och traditioner, gemensamma seder och bruk för att i förlängningen kunna hålla samman (SD 2011, s. 19).

Man kan fråga sig vad SD här menar med begreppet "samhälle". Vi utgår emellertid från att SD här syftar på just nationer och stater, men kanske även mindre samhällen som exempelvis städer och byar. Här tar vi dock fasta på att SD skulle mena att nationer behöver en gemensam kultur och historia för att i förlängningen hålla samman. Med denna betydelse av samhälle i åtanke tyder citatet starkt på en etnisk syn på kultur och tradition eftersom det anses behövas för den nationella sammanhållningen. Detta ges ytterligare stöd av att de även beskriver kulturarvets viktigaste funktion som den av "ett sammanhållande kitt" (Ibid).

Sverigedemokraterna betonar en kärna i den svenska kulturen som är viktig att bevara, vilken innefattas av "[...] företeelser som i särskilt hög utsträckning har präglat vår samhällsutveckling, har en djup förankring i den svenska historien, har en stor utbredning bland tidigare och/eller nu levande svenskar, har en stark symbolisk betydelse för den svenska

identiteten eller på något sätt är unikt för den svenska nationen eller en viss del av den svenska nationen (SD 2011, s. 19)”. Detta citat förstärker ytterligare budskapet om den nationella kulturen som viktig att bevara, även om kopplingen mellan kulturen och den nationella sammanhållningen inte är explicit här. Hela detta citat, och i synnerhet poängen om att den svenska kulturen bör ha en förankring i den svenska historien, ger tydligt uttryck för en tillbakablickande retorik. Detta förstärker ytterligare SD:s budskap om den svenska historiens betydelse för den nationella självbilden idag. Dessa citat passar väl in i den etniska idealtypen.

Sverigedemokraterna visar på en viss öppenhet genom att hävda att “utländska företeelser mycket väl kan bli en del av den svenska kulturen om det sker naturligt, frivilligt, organiskt och successivt” (SD 2011, s. 19). Trots betoningen av att den svenska kulturen bör vara förankrad i historien, visar SD ändå med detta citat en viss öppenhet mot att utländska kulturella uttryck kan bli en del av den svenska nationella kulturen.

Ett annat exempel på när SD nyanserar sin etniska retorik kan man finna på sida 19 i principprogrammet:

Det faktum att en viss företeelse är att betrakta som svensk är i sig inte nog för att vi skall anse den vara särskilt skyddsvärd, den måste också vara förenlig med en konstruktiv och demokratisk samhällsutveckling (SD 2011, s. 19).

SD anser alltså att den demokratiska samhällsutvecklingen är viktigare att skydda än vissa svenska kulturella traditioner och vanor än tvärtom. Att den demokratiska samhällsutvecklingen har företräde framför vissa svenska kulturella uttryck, kan ses som att ett politiskt värde prioriteras framför ett kulturellt. Detta tyder i sin tur på en viss tendens åt det medborgerliga hållet, där det viktiga inte är historiskt tillbakablickande och kulturella symboler, utan dagens politiska institutioner, som t.ex. demokratin.

5. Diskussion och slutsats

I denna del av uppsatsen kommer vi först sammanfatta våra resultat, för att sedan diskutera dem och till sist dra en slutsats baserat på diskussionen. Vi kommer belägga vår slutsats dels på ett kvantitativt sätt, där vi undersöker vilken idealtyp som ges uttryck flest gånger, men också med en mer kvalitativ analys av hur SD uttrycker sig etniskt respektive medborgerligt. Slutligen kommer vi reflektera över vilken av den medborgerliga eller etniska delen som väger tyngst, och varför. Vi kommer driva tesen att SD, i sitt principprogram, presenterar sig på ett sätt som passar väl in i vår idealtyp av etnisk nationalism, med vissa medborgerliga tendenser. Vi kommer också diskutera våra material- och metodval, och utvärdera dessa med hänsyn till våra resultat.

5.1 Sammanfattning och diskussion

SD hävdar explicit att de inte vill basera medlemskap i nationen Sverige på genetiska egenskaper, som är en av delarna i den etniska idealtypens kriterier på medlemskap. Detta bidrar till en nedtoning av den etniska aspekten av nationalism, som menar att genetiska egenskaper kan vara en grund för nationell tillhörighet. Dessutom betonar SD starkt att det nationella medlemskapet är frivilligt i bemärkelsen att vem som helst kan assimileras in i den svenska kulturen. Detta uppfyller inte heller den etniska idealtypen, som betonar att även kultur delvis är ofrivilligt, i bemärkelsen att det rör sig om ett väldigt starkt känslband till sin ursprungliga kultur som man inte kan byta ut helt och hållet.

Det första tydliga uttrycket för medborgerlig nationalism på detta område återfinns på sida 16 i principprogrammet, där de betonar att alla medborgare, oavsett nationell tillhörighet, bör vara lika inför lagen och ha samma rättigheter och skyldigheter. Detta säger de som ett tillägg till påståendet att de skiljer på medborgarskap i staten och medlemskap i nationen, vilket är ett starkt uttryck för en etnisk ståndpunkt. Huvudbudskapet i denna mening är just den etniska aspekten, men som en motvikt mot detta lägger de också till den medborgerliga, detta kommer vi diskutera vidare nedan. Man kan fundera på hur viktigt det är för den etniska idealtypen med den genetiska och ofrivilliga komponenten, som SD inte uppfyller. Vi menar att dessa båda aspekter generellt, men framförallt betoningen av det nationella medlemskapets ofrivillighet, helt klart är viktiga delar av den etniska nationalismens syn på medlemskap.

Trots detta uppfyller de dock färre av den medborgerliga nationalismens kriterier än den etniska, vilket innebär att SD på detta område framställer sig som huvudsakligen etniska.

Angående mångkultur visar vår analys att Sverigedemokraterna på detta område endast ger uttryck för etnisk nationalism, men inte medborgerlig. Däremot nyanserar de den etniska aspekten av nationalism genom att exkludera ytliga kulturimpulser, exempelvis maträtter och klädsel, från deras definition av mångkultur. Dessa kulturuttryck anses således inte vara ett lika stort hot mot den svenska nationen som till exempel språk och identifikation. Detta bidrar till att tona ner den etniska retoriken, samtidigt som det inte för den närmare den medborgerliga. Eftersom detta tonar ner den etniska aspekten i detta avseende påverkar det vår slutsats något. Det kommer dock inte märkas i analys-schemat eftersom det inte passar in på varken etnisk eller medborgerlig nationalism. Ett medborgerligt nationalistiskt uttalande hade kunnat ge sig uttryck genom att den politiska tron påverkas, antingen negativt eller positivt, av utländska kulturimpulser. Detta är dock inget som uttrycks i principprogrammet, vilket gör att vi kan konstatera att SD passar väl in i den etniska idealtypen.

Vad gäller kultur och historia kan vi återigen konstatera att SD framstår som övervägande etniskt nationalistiska. Det finns flera formuleringar med budskapet att den svenska kulturen och historien har funktionen att ena folket i nationell gemenskap. Denna bild av kulturen och historiens funktion ingår i den etniska idealtypen. Ett annat tecken på att SD framställer sig etniskt är deras tillbakablickande retorik, som till exempel tar sig uttryck i att de menar att den svenska kulturen bör vara förankrad i historien. Den idealtypiskt etniska synen på historien som ett fundament för den nationella gemenskapen är tydlig här. Historien anses ligga till grund för den nationella kulturen, vilken i sin tur är grunden för den nationella gemenskapen.

Ett uttryck för den medborgerliga idealtypen som påminner om det vi kunde observera under avsnittet om medlemskap, återfinns också om kultur och historia på sida 19 i principprogrammet. Där beskriver de vikten av svenska kulturuttryck, samtidigt som de betonar att kulturella traditioner som strider mot en konstruktiv och demokratisk samhällsutveckling inte bör främjas. Även detta exempel återkommer vi till i slutet av diskussionen. Ett exempel på en nyansering av den etniska idealtypen är att Sverigedemokraterna välkomnar utländska företeelser att bli del av den svenska kulturen så länge det sker på ett naturligt, organiskt och frivilligt sätt. Detta trots att de värnar mycket om den nationella kulturen som vuxit fram genom historien. Även på området kultur och historia

ger SD allra oftast uttryck för etnisk nationalism, med undantag för det medborgerliga uttalandet som vi kommer diskutera nedan.

Som vi har sett hittills i diskussionen är ett återkommande inslag i principprogrammet att SD först uttrycker en ståndpunkt som passar väl in på den etniska idealtypen, för att sedan balansera detta med ett påstående som mer går åt det medborgerliga hållet. Våra främsta exempel på detta är för det första när SD gör en distinktion mellan medborgarskap i staten och medlemskap i nationen, och menar att dessa inte nödvändigtvis sammanfaller (en etnisk idé), för att sedan hävda att alla svenska medborgare, oavsett nationell tillhörighet, bör ha samma rättigheter och skyldigheter samt vara lika inför lagen (en medborgerlig idé). Vårt andra exempel på detta är när SD betonar vikten av den svenska kulturen och traditionerna för den nationella gemenskapen (etniskt), för att sedan tillägga att svenska kulturella uttryck som går emot den konstruktiva och demokratiska samhällsutvecklingen bör förkastas (medborgerligt). För att kunna besvara vår frågeställning behöver vi ta ställning till vilken av dessa budskap som väger tyngst, vilket inte är helt självklart. I det första exemplet uttrycks kontrasten mellan det etniska och medborgerliga i en mening. Här tolkar vi påståendet att alla medborgare bör ha samma rättigheter som en typ av medborgerlig motvikt mot det föregående etniska påståendet. Den rent språkliga uppbyggnaden av denna mening, där det etniska budskapet uttrycks först, och det medborgerliga läggs till som en modifikation av det etniska, tyder på att det viktigaste för SD att förmedla i detta fall är det etniska budskapet.

Det andra exemplet handlar om att det finns fall då kulturella värden och uttryck bör förkastas om de inte är förenliga med demokratin. Å ena sidan kan man se detta som ett starkt uttryck för en medborgerlig hållning, där demokratin som politisk institution överordnas kulturen. Å andra sidan kan man tycka att detta budskap, ur perspektivet att SD vill nå ut till väljare, inte är så viktigt eftersom det i dagens Sverige redan är så att demokratiska värden överordnas kulturella. Att de förespråkar ett ideal som i allra högsta grad redan är verklighet kan ses som att åsikten att demokratiska värden är överordnade kulturella inte är särskilt stark i förhållande till åsikten att kultur är viktigt för den nationella sammanhållningen, en åsikt som inte alls är lika självklar. Samma mönster går igen i det första exemplet: åsikten att det inte finns ett nödvändigt samband mellan medborgarskap och nationell tillhörighet är inte helt självklart givet den svenska politiska kontexten. Det är däremot mer självklart i Sverige idag att hävda att alla medborgare bör ha samma rättigheter och skyldigheter samt vara lika inför lagen.

Dessa två exempel har det gemensamt att de uttrycker ett medborgerligt budskap om någonting relativt okontroversiellt, med syftet att nyansera det tidigare etniska budskapet. Här menar vi att dessa budskap i sig visserligen kan vara starka, men att de i relation till de etniska budskapen intar en underordnad betydelse för hur SD vill framställa och beskriva sig själva.

Den andra tydliga nyanseringen som vi observerar att SD gör gäller två exempel som båda har funktionen att tona ner det etniska budskapet, utan att för den delen föra det närmare det medborgerliga. Det handlar dels om att de exkluderar vissa ytliga kulturuttryck som t.ex. maträtter och klädsel från deras definition av mångkultur. Budskapet är alltså att dessa inte utgör samma hot mot den nationella gemenskapen som mångkulturen gör.

Det andra exemplet handlar om att Sverigedemokraterna välkomnar utländska företeelser in i den svenska kulturen så länge dessa införs på ett naturligt sätt. Dessa två budskap passar varken in på den etniska eller medborgerliga idealtypen. Anledningen till att det tonar ner Sverigedemokraternas etniska budskap är för att båda uttalandena är motsatta till vår etniska idealtyp. Detta bidrar dock inte till att de ökar den medborgerliga aspekten av nationalism, vilket medför en viss svårighet för oss när vi vill få detta påstående att passa in i vårt analyschema. Vad som är tydligt är att det på något sätt måste minska utsträckningen i vilken SD på detta område kan sägas uppfylla den etniska idealtypen. Detta är dock svårt att kvantifiera exakt, men bör rimligen något försvaga SD:s drag av etnisk nationalism på områdena mångkultur respektive kultur och historia.

5. 2 Redovisning av analyschema

Nedan är analyschemat ifyllt, med bedömning av idealtypernas uppfyllande på varje analysdimension, baserat på vår analys och diskussion.

Analysdimensioner → Idealtyper & bedömning ↓	Medlemskap	Mångkultur	Kultur och historia
Etnisk	- Medlemskapet baseras på den etniska tillhörigheten, t.ex. kultur, språk och genetiska egenskaper - Nationell tillhörighet till viss del ofrivilligt	- I sig inte önskvärt eftersom det hotar nationens etniska sammanhållning	- Centralt för den nationella sammanhållningen - Tillbakablickande retorik
Medborgerlig	- Medlemskapet baseras på individens utövande av samhällets gemensamma politiska tro - Medlemskap sammanfaller med medborgarskap	- Varken bra eller dåligt så länge det inte påverkar medlemmarnas politiska tro	- Inte i sig viktigt för den nationella sammanhållningen, istället är det de moderna politiska institutionerna som är viktiga, inte i egenskap av historiska symboler
Bedömning	<p>Etnisk: SD uppfyller alla kriterier förutom den ofrivilliga aspekten av medlemskapet samt det genetiska</p> <p>Medborgerlig: SD betonar att rättigheter och skyldigheter ska vara baserade på medborgarskap, snarare än nationellt medlemskap.</p> <p>SD:s framtoning på detta område bedöms vara relativt etnisk med ett medborgerligt inslag.</p>	<p>Etnisk: SD menar att mångkultur hotar den nationella sammanhållningen. Den uppfyller alltså denna idealtyp perfekt</p> <p>Medborgerlig: Uppfyller inte alls</p> <p>SD:s framtoning på detta område bedöms vara starkt etnisk.</p>	<p>Etnisk: SD uppfyller båda kriterierna</p> <p>Medborgerlig: Uppfyller till viss del, betonar vikten av att kulturen inte går emot den demokratiska samhällsutvecklingen.</p> <p>SD:s framtoning bedöms vara starkt etnisk med ett medborgerligt inslag</p>

5. 3 Slutsats och avslutande reflektion

Syftet med vår studie har varit att undersöka hur Sverigedemokraterna framställer sin nationalism genom att närläsa relevanta delar av deras principprogram. Genom vår textanalys har vi kommit fram till att Sverigedemokraterna framställer sig själva på ett sätt som vi kan kategorisera som huvudsakligen etniskt nationalistiskt, med vissa tendenser åt det medborgerliga hållet. Detta har vi belagt dels rent kvantitativt: vi har kommit fram till att SD uttrycker sig på ett etniskt sätt fler gånger än på ett medborgerligt, och ägnar större utrymme åt detta i principprogrammet. Vi har också gjort en mer kvalitativ analys, där vi har undersökt hur de uttrycker dessa budskap. Här har vi också kommit fram till att de etniska budskapen ges överordnad betydelse gentemot de medborgerliga, rent språkligt. Vid flera tillfällen lägger SD till ett medborgerligt budskap som en modifikation till ett etniskt, i syfte att nyansera det etniska budskapet.

Med tanke på principprogrammets tvådelade syfte kan vi inte vara säkra på vad som är tänkt att locka väljare och vad som är tänkt att uttrycka deras ideologi. Att SD själva väljer att uttrycka sig på detta sätt är dock intressant i sig, oavsett deras syfte. En viktig fråga är hur representativt principprogrammet är för SD:s politik generellt. Naturligtvis kan inte ett dokument representera åsikterna hos varje sverigedemokrat. Vi tror dock att vår studie ändå i hög grad kan generaliseras till att studera hur SD överlag vill framställa sin nationalism. Detta eftersom dokumentet har officiell status som ett viktigt partidokument, och vänder sig direkt till väljarna. I efterhand kan vi konstatera att det hade varit intressant att inkludera även annat material som Sverigedemokraterna officiellt står bakom. Den principiella nivån och fokus på ideologi snarare än dagspolitik som präglar principprogrammet är dock svårt att hitta i andra officiella partidokument.

En annan aspekt av studien som är viktig att problematisera är att den bygger på ett teoretiskt begreppspar, som i sin tur har kritiserats av vissa³. Studien hade mycket väl kunnat få andra resultat om man hade använt sig av exempelvis tre idealtyper istället. Dessutom är det med nödvändighet så att ett teoretiskt begreppspar måste exkludera de aspekter av det man studerar som inte passar in på begreppen. Detta har vi sett i vår studie i samband med de nyanseringar SD gör av sitt etniska budskap som i sig varken uttrycker någonting etniskt eller medborgerligt. Detta har påverkat vårt resultat på det sättet att vissa uttryck som vi har insett

³ Se t.ex. Fozdar & Low (2015) för kritik av distinktionen

är intressanta, inte riktigt har fått plats i analyschemat. Å andra sidan har dessa nyanseringar varit av marginell betydelse. Dessutom har vi fått med dem i vår analys i den mån att vi har kommenterat och analyserat dem. I ljuset av detta anser vi att vår studie har varit framgångsrik i att besvara vår frågeställning.

Den slutsatsen vi kom fram till var till stor del den vi förväntade oss. Det mest intressanta var att se på vilket sätt partiet faktiskt uttrycker sin etniska nationalism i förhållande till den medborgerliga.

5.4 Vidare forskning

Men tanke på SD:s ofta förekommande nyanseringar av sina etniska budskap i principprogrammet, har frågan väckts i oss vad deras syfte med dessa egentligen är. En möjlig förklaring hade kunnat vara deras extremistiska rötter. Med nyansering av vissa budskap kan man tänka sig att ett parti vill signalera att de tar avstånd från något i deras historia, som är kontroversiellt idag. En framtida studie hade kunnat undersöka just varför SD framställer sig på vissa sätt.

Exempel på vidare forskning hade även kunnat vara att analysera ett material med ett annorlunda syfte, t.ex. Sverigedemokraternas medlemstidning, SD-kuriren. Eftersom denna riktar sig specifikt åt partiets medlemmar hade det varit intressant att se om de där uttrycker samma typ av nationalism som de gör i principprogrammet, vilket riktar sig till väljarna. Man hade kunnat använda vår studie som underlag för att sedan lägga till Gunnar Sjöbloms teori om väljararenan respektive den interna arenan som teoretisk utgångspunkt.

6. Referenser

Bergström, Göran- Kristina Boréus, (red.), 2018. *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 4 uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Fozdar, Farida - Mitchell Low, 2015. “ ‘They have to abide by our laws... and stuff’: ethnonationalism masquerading as civic nationalism”, *Nations & Nationalism*, vol. 21, nr. 3, s. 524-543

Hylland Eriksen, Thomas, 1998. *Etnicitet och Nationalism*. Nora: Nya Doxa

Ignatieff, Michael, 1995. *Blood and Belonging*. New York: Farrar, Strauss & Giroux-3pl.

Karlsson, Ingemar - Pettersson, Richard - Sörlin, Sverker, 2001. *Nationens Röst: Texter Om Nationalismens Teori Och Praktik*. Stockholm: SNS förlag

Kellas, J.G, 1991 *Ethnic and Social Nationalism: The Politics of Nationalism and Ethnicity*. London: Palgrave.

NE, Nationalencyklopedin, 2019. *Sverigedemokraterna*. [Elektronisk]
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/sverigedemokraterna>
Hämtdatum 2019-05-12

SD, Sverigedemokraternas principprogram, 2011. [Elektronisk] https://sd.se/wp-content/uploads/2013/08/principprogrammet2014_webb.pdf.
Hämtdatum: 2019-04-30